

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2015 r.

stan na dzień 4 maja 2016 roku

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI KOMERCYJNEJ I SPECJALISTYCZNEJ
ORAZ INSTYTUCJI PŁATNICZYCH**

WARSZAWA, 2016

Spis treści

A. Streszczenie	3
B. Krajowe instytucje płatnicze (KIP).....	8
I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP.....	8
II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych	10
GRUPA A	11
Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):.....	11
GRUPA B	12
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):.....	12
GRUPA C	12
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):	12
III. Informacja o sytuacji finansowej KIP	13
1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych	13
2. Wartość posiadanych środków finansowych	15
3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych	15
C. Biura usług płatniczych (BUP)	18
I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2015 r.	18
1. Liczba i wartość transakcji płatniczych	18
2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP.....	20
II. Działania nadzorcze wobec BUP	23

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2015 r.

stan na dzień 4 maja 2016 roku

A. Streszczenie

Materiał zawiera dane wynikające z określonej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873 z późn. zm., dalej: 'ustawa' albo 'uup') okresowej sprawozdawczości krajowych instytucji płatniczych (dalej: KIP) oraz biur usług płatniczych (dalej: BUP), obejmującej informacje o liczbie i wartości transakcji zrealizowanych przez obydwie wskazane powyżej kategorie podmiotów w IV kwartale 2015 r.

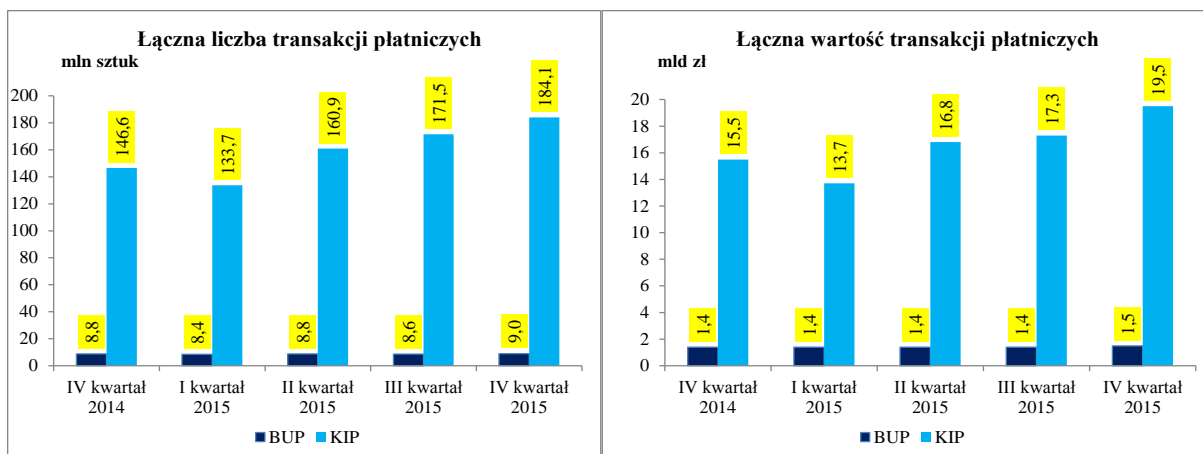
Analiza danych sprawozdawczych, przesyłanych do organu nadzoru za IV kwartał 2015 r. przez krajowe instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych przedstawiona jest wg stanu na dzień 4 maja 2016 r. W celu wydłużenia horyzontu oceny zachodzących zmian, analiza danych sprawozdawczych za IV kwartał 2015 r. została przedstawiona na tle analogicznych informacji obejmujących dane za I, II i III kwartał 2015 r. oraz IV kwartał 2014 r.

Dane dotyczące KIP:

- 1) W IV kwartale 2015 r. KNF udzieliła zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi. Tym samym, na koniec grudnia 2015 r. zezwolenia posiadało łącznie 36 KIP¹.
- 2) Łączna liczba i wartość transakcji zrealizowanych w IV kwartale 2015 r. przez 33 podmioty posiadające zezwolenie KIP (184,1 mln sztuk transakcji o wartości 19,5 mld zł) była dużo wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym samym okresie łącznie przez 1 235 BUP (9,0 mln przekazów o wartości 1,5 mld zł). Na podstawie dotychczas zgromadzonych danych można stwierdzić, że wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na działalność w charakterze krajowych instytucji płatniczych dysproporcja pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzona ogólną liczbą i wartością realizowanych przez te podmioty transakcji, będzie wzrastać.

¹ W dniu 3 lutego 2015 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji z dnia 17 września 2013 r. dla Masspay S.A. W związku z uprawomocnieniem się decyzji z dnia 8 marca 2016 r. z rejestru dostawców usług płatniczych wykreślona została, w dniu 29 kwietnia 2016 r., krajowa instytucja płatnicza Masspay S.A. wpisana pod numerem IP15/2013.

Na dzień 4 maja 2016 r. 11 wniosków (w tym 3 zawieszono) znajdowało się w trakcie rozpatrywania przez KNF.

- 3) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2015 r. wyniosła dla KIP 106,1 zł (wobec 101,1 zł w III kwartale 2015 r., 104,3 zł w II kwartale 2015 r., 102,3 zł w I kwartale 2015 r. i 105,6 zł w IV kwartale 2014 r.).
- 4) Zgodnie z uregulowaniami ustawy, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
- 5) Z analizy danych sprawozdawczych KIP za I, II, III i IV kwartał 2015 r. oraz IV kwartał 2014 r. wynika, że kapitały założycielskie krajowych instytucji płatniczych kilkakrotnie przewyższają ustawowe minimum. Wyraźnie widoczna jest w tym obszarze dominacja kilku KIP o ugruntowanej pozycji na rynku usług płatniczych, prowadzących działalność na szeroką skalę.
- 6) Fundusze własne KIP (po ustawowych pomniejszeniach wynikających z art. 76 ust. 3 ustawy) wyniosły w IV kwartale 2015 r. 416,9 mln zł.

Działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem krajowych instytucji płatniczych obejmują w szczególności następujące czynności:

1. weryfikacja standardowej ustawowej sprawozdawczości KIP, dotyczącej liczby i wartości zrealizowanych transakcji płatniczych,
2. analiza osiągniętych przez KIP wyników finansowych w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie postępowania licencyjnego planami finansowymi,
3. badanie zgodności funkcjonowania KIP z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi, w tym w szczególności z ustawą o usługach płatniczych, weryfikowanej w drodze kontroli KNF realizowanych w siedzibach nadzorowanych podmiotów objętych planem kontroli w danym roku oraz w ramach bieżących kontaktów z KIP.

Dane dotyczące BUP:

- 1) Za 2015 r. 1 366 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej do KNF. **Do dnia 4 maja 2016 r. informację sprawozdawczą za rok 2015 przesłały do KNF 1 222 biura (89,5%).** Za 2014 r. informację roczną przekazało 1 107 biur z 1 356 wpisanych do rejestru dostawców usług płatniczych (81,6%).
- 2) **W całym 2015 r. biura usług płatniczych zrealizowały 34,8 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,7 mld zł.** Przeciętnie jedno biuro wykonało transakcje o wartości 4,2 mln zł, a średnia wartość przekazu wyniosła 163 zł. W 2014 r. BUP-y zrealizowały 33,2 mln przekazów o wartości 5,2 mld zł. Przeciętna wartość transakcji wykonanych przez jedno biuro wyniosła 4,7 mln zł, natomiast wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 155,7 zł.
- 3) **Do dnia 4 maja 2016 r. sprawozdania za IV kwartał 2015 r. przesłało do KNF 1 235 biur usług płatniczych (90,4%) spośród 1 366 podmiotów objętych tym obowiązkiem.**

Dla porównania do 25 listopada 2015 r. sprawozdania za III kwartał 2015 r. przesłało do KNF 1 171 biur usług płatniczych (86,3%) spośród 1 357 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 9 września 2015 r. sprawozdania za II kwartał 2015 r. przesłało do KNF 1 170 biur usług płatniczych (86,2%) spośród 1 357 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 18 czerwca 2015 r. sprawozdania za I kwartał 2015 r. przesłało do KNF 1 121 biur usług płatniczych (83,0%) spośród 1 351 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 20 kwietnia 2015 r. sprawozdania za IV kwartał 2014 r. przesłało do KNF 1 156 biur usług płatniczych (85,3%) spośród 1 356 podmiotów objętych tym obowiązkiem.

Z powyższych danych wynika, że wydawane przez KNF decyzje o nałożeniu kary pieniężnej na biura usług płatniczych (w IV kwartale 2015 r. wydano 66 decyzji, w III kwartale 2015 r. wydano 121 decyzji, podczas gdy w całym 2015 r. - 272 decyzje), które nie dopełniają obowiązków określonych w ustawie o usługach płatniczych, wpływają na biura dyscyplinująco i przyczyniają się do wzrostu odsetka tych, które raportują do KNF w terminach, wynikających z obowiązujących przepisów uup i wydanych do niej rozporządzeń.

- 4) Ilość zrealizowanych przekazów pieniężnych w IV kwartale 2015 r. (łącznie 9,0 mln przekazów) była wyższa niż w III kwartale 2015 r. (8,6 mln przekazów), a ich łączna wartość wyniosła 1,49 mld zł (wobec 1,39 mld zł w III kwartale 2015 r.).

W II kwartale 2015 r. zrealizowano 8,8 mln przekazów o łącznej wartości 1,43 mld zł, w I kwartale 2015 r. zrealizowano 8,4 mln przekazów o łącznej wartości 1,4 mld zł, a w IV kwartale 2014 r. zrealizowano 8,8 mln przekazów o łącznej wartości 1,4 mld zł.

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2015 r. wyniosła dla BUP 165,7 zł wobec 161,3 zł w III kwartale 2015 r., 162,8 zł w II kwartale br. i 161,6 zł w I kwartale 2015 r.

- 5) Do dnia 4 maja 2016 r. z obowiązków wobec KNF nie wywiązały się:
 - a. 144 biura usług płatniczych (10,5% BUP wpisanych do rejestru KNF wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.), które nie przesłały organowi nadzoru informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za cały 2015 r.;
 - b. 131 biur usług płatniczych (9,6% BUP wpisanych do rejestru KNF według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.), które nie przesłały informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za IV kwartał 2015 r.;

- c. 234 biura usług płatniczych (17,1% BUP wpisanych do rejestru KNF na dzień 31 grudnia 2015 r.), które nie przesłały KNF pierwszej albo wznowionej umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej;
 - d. 105 BUP nie wywiązało się jednocześnie z obu ww. obowiązków, wynikających z uup.
- 6) Biura usług płatniczych, które przekazały informacje sprawozdawcze za IV kwartał 2015 r. i jednocześnie posiadały zabezpieczenia (umowy ubezpieczenia albo gwarancji) zrealizowały przekazy pieniężne o średniej miesięcznej wartości 458,1 mln zł ogółem (łącznie wartość zabezpieczeń wyniosła 30,9 mln zł), **co oznacza, że średni miesięczny poziom pokrycia zabezpieczeniem zrealizowanych w tym okresie przez BUP transakcji płatniczych wyniósł 6,74%.**

W III kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 425,1 mln zł, wartość zabezpieczeń 29,7 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 7,0%. W II kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 430,0 mln zł, wartość zabezpieczeń 29,0 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,9%. W I kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 385,6 mln zł, wartość zabezpieczeń 27,0 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 7,0%. W IV kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 388,1 mln zł, wartość zabezpieczeń 27,7 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 7,1%.

Wnioski dotyczące BUP

- 1) Poziom ochrony środków klientów (6,74% w okresie miesięcznym) w IV kwartale 2015 r. był niższy niż w pozostałych kwartałach 2015 r.
- 2) Dane za kolejne okresy sprawozdawcze potwierdzają fakt, że wciąż istotna grupa biur usług płatniczych przekazuje wymagane na podstawie przepisów uup okresowe informacje sprawozdawcze do KNF ze znacznym opóźnieniem albo nie wypełnia tego obowiązku.
- 3) Zgodnie z uup, działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem biur usług płatniczych obejmują następujące czynności:
 - monitorowanie terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych;
 - monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji, terminowa realizacja transakcji);
 - informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR (w IV kwartale 2015 r., podobnie jak w III i II kwartale 2015 r. nie odnotowano przekroczenia przez biura usług płatniczych dopuszczalnego przez przepisy uup limitu transakcji za okres ostatnich 3 miesięcy);
 - monitorowanie terminowości przekazywania odbiorcom środków powierzanych BUP przez klientów w celu realizacji zleceń; do biur usług płatniczych, które w badaniach ankietowych zadeklarowały, że przekazują środki pieniężne na rachunek odbiorcy lub dostawcy odbiorcy w terminie powyżej 2 dni roboczych (co pozostaje w bezpośredniej sprzeczności z uregulowaniami uup), wysyłane są pisma-monity informujące o obowiązku przestrzegania terminów przekazywania środków odbiorcy lub dostawcy odbiorcy, o których mowa w przepisach w uup.

W związku z ograniczonymi możliwościami sprawowania przez KNF realnego nadzoru nad rynkiem usług płatniczych świadczonych przez biura usług płatniczych, a jednocześnie ograniczonym ryzykiem, jakie biura usług płatniczych generują dla sektora finansowego w Polsce, w Ministerstwie Finansów od 2014 r. do 2015 r. trwały prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru KNF nad biurami usług płatniczych.

Planowana wówczas nowelizacja przepisów miała dotyczyć m.in. umożliwienia organowi nadzoru wykreślenia biura usług płatniczych z rejestru dostawców usług płatniczych w sytuacjach często występujących w toku nadzoru nad BUP, takich jak przykładowo brak kontaktu z biurem usług płatniczych, nieodpowiadanie na urzędową korespondencje, niewywiązywanie się z obowiązków ustawowych w zakresie obowiązków sprawozdawczych i zabezpieczania środków (umowy ubezpieczenia, gwarancje), jak również ustawowego ograniczenia częstotliwości przekazywania informacji sprawozdawczych BUP tylko do informacji rocznej (z pominięciem raportów kwartalnych), obniżenia kosztów nadzoru oraz zniesienia obowiązku posiadania przez BUP obowiązkowego ubezpieczenia środków powierzanych biurom przez klientów w celu realizacji zleceń płatniczych (przekazów pieniężnych). Ostatnim opracowanym w tym zakresie dokumentem był projekt założeń nowelizacji ustawy datowany na dzień 25 marca 2015 r. przekazany przez Ministerstwo Finansów na Komitet Stały Rady Ministrów w dniu 2 kwietnia 2015 r. Jesienią 2015 r. Ministerstwo Finansów podjęło decyzję o wycofaniu projektu nowelizacji z prac parlamentarnych, motywując to niemożnością ich zakończenia przed upływem ubiegłej kadencji Sejmu.

B. Krajowe instytucje płatnicze (KIP)

I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w 2012 roku

W 2012 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej trzem podmiotom, wymienionym poniżej:

- 1) PayU S.A. otrzymała zgodę KNF 27 listopada 2012 roku,
- 2) BillBird S.A. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2012 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 3) Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2012 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w I kwartale 2013 r.

W I kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 4) England.pl Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 29 stycznia 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 5) Transfer24 Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 12 lutego 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 6) Oney Polska S.A. (dawny Accord Finance S.A.) otrzymała zgodę KNF 12 marca 2013 roku,
- 7) Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService S.A. otrzymała zgodę KNF 26 marca 2013 roku,
- 8) First Data Polska S.A. (FDP) otrzymała zgodę KNF 26 marca 2013 roku.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2013 r.

W II kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 kolejnym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 9) Grupa „Lew” S.A. otrzymała zgodę KNF 23 kwietnia 2013 roku,
- 10) CashBill S.A. otrzymała zgodę KNF 7 maja 2013 roku,
- 11) PayLane Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 21 maja 2013 roku,
- 12) Jax Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 18 czerwca 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2013 r.

W III kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 13) Walutaexpress Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 3 września 2013 roku,
- 14) Dotpay S.A. otrzymała zgodę KNF 3 września 2013 roku,
- 15) Masspay S.A. otrzymała zgodę KNF 17 września 2013 roku²,
- 16) Diners Club Polska Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 17 września 2013 roku.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w IV kwartale 2013 r.

W IV kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 17) Blue Media S.A. otrzymała zgodę KNF 1 października 2013 roku,
- 18) BluePay SA. otrzymała zgodę KNF 1 października 2013 roku,
- 19) Igoria Trade S.A. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2013 roku.

W I kwartale 2014 r. KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2014 r.

W II kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 20) Monetia Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 29 kwietnia 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 21) Let Me Pay Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 29 kwietnia 2014 roku,
- 22) Żabka Finanse Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 27 maja 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 23) Kantor Polski S.A. otrzymała zgodę KNF 27 maja 2014 roku,
- 24) PayPro S.A. otrzymała zgodę KNF 10 czerwca 2014 roku.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2014 r.

W III kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi, wymienionemu poniżej:

- 25) Profeskasa S.A. otrzymała zgodę KNF 8 lipca 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w IV kwartale 2014 r.

² W dniu 3 lutego 2015 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji z dnia 17 września 2013 r. dla Masspay S.A. W związku z uprawomocnieniem się decyzji z dnia 8 marca 2016 r. z rejestru dostawców usług płatniczych wykreślona została, w dniu 29 kwietnia 2016 r., krajowa instytucja płatnicza Masspay S.A. wpisana pod numerem IP15/2013.

W IV kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 26) InPost Finanse Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 21 października 2014 roku,
- 27) Krajowy Integrator Płatności S.A. otrzymała zgodę KNF 4 listopada 2014 roku,
- 28) eCard S.A. otrzymała zgodę KNF 18 listopada 2014 roku.

W I kwartale 2015 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi, wymienionemu poniżej:

- 29) YetiPay Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 24 marca 2015 roku.

W II kwartale 2015 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 30) Conotoxia Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 9 kwietnia 2015 roku,
- 31) Snoopay Technologies Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 26 maja 2015 roku,
- 32) PayTel S.A. otrzymała zgodę KNF 23 czerwca 2015 roku.

W III kwartale 2015 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 33) Currency One S.A. otrzymał zgodę KNF 21 lipca 2015 roku,
- 34) Waluciarz.pl S.A. otrzymał zgodę KNF 21 lipca 2015 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 35) Raiffeisen Solutions Sp. z o. o. otrzymał zgodę KNF 22 września 2015 roku.

W IV kwartale 2015 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi, wymienionemu poniżej:

- 36) PKO BP Finat Sp. z o. o. otrzymał zgodę KNF 6 października 2015 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych

Większość krajowych instytucji płatniczych, wpisanych do rejestru KNF do końca grudnia 2015 r. spełnia definicję hybrydowych instytucji płatniczych. Oznacza to, że poza świadczeniem usług płatniczych, tego rodzaju podmioty świadczą również inną (nie płatniczą) działalność gospodarczą – na podstawie dyspozycji art. 74 ust. 1 uup.

GRUPA A

Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):

First Data Polska S.A. - usługi płatnicze stanowią podstawową działalność Spółki. Dodatkowo Spółka prowadzi działalność inną niż płatnicza, tj. świadczy usługę doładowania przedpłaconych kart telefonicznych, wypłatę gotówki w punktach handlowych (cashback), zarządzanie sieciami bankomatów;

PayU S.A. – podstawową działalność Spółki stanowi regulowanie płatności online poprzez „System PayU.PL” prowadzony na rzecz sklepów i serwisów internetowych. W ramach innej (nie płatniczej) działalności gospodarczej Spółka świadczy usługę m.in. doładowania telefonów (PayGSM) i SMS Premium;

eService Sp. z o. o. – usługi płatnicze stanowią dla Spółki niewielką część działalności. Na usługi płatnicze składają się e-przelewy (przetwarzanie transakcji internetowych, opłacanych przelewem), e-transakcje (przetwarzanie transakcji internetowych opłacanych kartą) oraz świadczenie usług agenta rozliczeniowego dla transakcji zainicjowanych w terminalach POS poza granicami kraju). Główną działalność Spółki stanowi sprzedaż doładowań przedpłaconych telefonów komórkowych oraz przetwarzanie transakcji w terminalach POS i wynajem/serwis terminali POS – wynika stąd, że głównymi źródłami przychodów Spółki jest działalność inna niż płatnicza;

eCard S.A. – usługi Spółki obejmują kompleksowe pośrednictwo w bezgotówkowym rozliczaniu transakcji płatniczych. W zakresie obsługi transakcji płatniczych Spółka oferuje rozwiązania umożliwiające dokonywanie płatności w środowisku zdalnym, bez fizycznej obecności klienta, zarówno przy użyciu kart płatniczych (Internet, Call Centre, IVR, obciążenia stałe, płatności mobilne), usług pay-by-link (e-przelewy) oraz za pośrednictwem SMS Premium. W ramach dodatkowej (nie płatniczej) działalności Spółka prowadzi sprzedaż doładowań telefonów komórkowych (poprzez kanał internetowy, za pośrednictwem własnych i partnerskich stron internetowych, za pośrednictwem serwisów bankowości internetowej, z którymi eCard S.A. ma podpisane umowy o współpracy).

CashBill S.A. – usługi Spółki obejmują przelewy pay-by-link, internetowe przelewy bankowe i direct billing. W ramach dodatkowej działalności Spółka świadczy usługi SMS i MMS (w tym płatności smsem, Newsletter, Sondy i głosowania, Konkursy i loterie oraz usługi MMS).

Dotpay S.A. – usługi Spółki obejmują szybkie płatności on-line (akceptacja kart płatniczych w systemie Visa, MasterCard, Diners Club i innych oraz przelewów internetowych i wpłat gotówkowych). W ramach dodatkowej działalności (nie płatniczej) Spółka świadczy m.in. usługi SMS i MMS typu Premium Rate.

PayTel S.A. - jest spółką teleinformatyczną powstałą w 2003 r. świadcząca specjalistyczne usługi elektroniczne i finansowe. Zajmuje się obsługą płatności masowych oraz sprzedażą produktów i usług elektronicznych, w tym usług przedpłaconych telefonii GSM i VoIP, pobierania opłat za rachunki i przetwarzania elektronicznych transakcji płatniczych. Posiada ponad 4,5 tys. terminali m.in. w salonach Orange, kioskach RUCH, na stacjach benzynowych Huzar i w wielu innych punktach sprzedaży.

GRUPA B

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):

Oney Polska S.A.
Grupa 'Lew' S.A.
Pay Lane Sp. z o. o.
Walutaexpress Sp. z o. o.
Diners Club Polska Sp. z o. o.
Blue Media S.A.
PayPro S.A.
BluePay S.A.
Igoria Trade S.A.
Let Me Pay Sp. z o. o.
Kantor Polski S.A.
InPost Finanse Sp. z o. o.
Krajowy Integrator Płatności S.A.
YetiPay Sp. z o. o.
Conotoxia Sp. z o. o.
Smoopay Technologies Sp. z o. o.
Currency One S.A.
Raiffeisen Solutions Sp. z o. o.

GRUPA C

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):

Monetia Sp. z o. o. – posiada 550 placówek w całej Polsce, które miesięcznie obsługują ok. pół miliona klientów.

BillBird S.A. – operator VIA™ - Moje Rachunki, czyli największej w Polsce sieci umożliwiającej płatności rachunków w terminalach POS i systemach kasowych.

Grupa Finansowa Expert Sp. z o. o. – posiadacz 250 punktów opłat zlokalizowanych głównie w południowo-zachodniej Polsce.

England.pl Sp. z o. o. i Transfer24 Sp. z o. o. – spółki, które obsługują przekazy pieniężne od osób zatrudnionych głównie w Wielkiej Brytanii i Irlandii.

Profeskasa S.A.
Jax Sp. z o. o.
Żabka Finanse Sp. z o. o.
Waluciarz.pl S.A.
PKO BP Finat Sp. z o. o.

III. Informacja o sytuacji finansowej KIP

W kolejnych kwartałach, w miarę wydawania nowych zezwoleń KIP przez KNF, informacja sprawozdawcza o sytuacji krajowych instytucji płatniczych obejmuje dane dotyczące rosnącej grupy podmiotów, świadczących usługi płatnicze, tj.:

- na koniec IV kwartału 2012 r. dane dotyczyły 3 KIP;
- na koniec I kwartału 2013 r. dane dotyczyły 8 KIP;
- na koniec II kwartału 2013 r. dane dotyczyły 12 KIP;
- na koniec III kwartału 2013 r. dane dotyczyły 15 KIP;
- na koniec IV kwartału 2013 r. oraz I kwartału 2014 r. dane dotyczyły 18 KIP³;
- na koniec II kwartału 2014 r. dane dotyczyły 22 KIP⁴;
- na koniec III kwartału 2014 r. dane dotyczyły 24 KIP¹⁰;
- na koniec IV kwartału 2014 r. dane dotyczyły 27 KIP⁵;
- na koniec I kwartału 2015 r. dane dotyczyły 28 KIP⁶;
- na koniec II kwartału 2015 r. dane dotyczyły 31 KIP⁷;
- na koniec III kwartału 2015 r. dane dotyczyły 34 KIP
- na koniec IV kwartału 2015 r. dane dotyczyły 35 KIP.

1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych

Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych (po pomniejszeniach wynikających z art. 76 ust. 3 ustawy) wyniosły łącznie na koniec IV kwartału 2015 r. 416,9 mln zł (wobec 309,9 mln zł w III kwartale 2015 r.). Złożyły się na nie fundusze własne (676,1mln zł) oraz pomniejszenia tych funduszy (259,2 mln zł) o pozycje wymienione w ustawie i wyszczególnione w poniższej tabeli.

Wzrost funduszy własnych (po pomniejszeniach) w IV kwartale 2015 r. o 107 mln zł (tj. o 34,5%) wynika przede wszystkim ze zwiększenia pozycji „kapitał założycielski” (o 114,8 mln zł) oraz pozycji „zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego” (o 4,4 mln zł).

³ 19 wydanych zezwoleń, 18 KIP prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych.

⁴ 24 wydane zezwolenia, 23 KIP prowadzące działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych, w tym 1 podmiot, który uzyskał zezwolenie w II kwartale 2014 r., ale nie przekazał danych sprawozdawczych do KNF poprzez system Portal.

⁵ Sprawozdania za IV kwartał 2014 r. przekazało 28 krajowych instytucji płatniczych, jednak w związku z decyzją KNF z dnia 3 lutego 2015 r. stwierdzającą wygaśnięcie decyzji jednego KIP nie uwzględniono go w III i IV kwartale 2014 r.

⁶ Sprawozdania za I kwartał 2015 r. przekazało KNF 29 krajowych instytucji płatniczych.

⁷ Sprawozdania za II kwartał 2015 r. przekazały KNF 32 krajowe instytucje płatnicze.

Zestawienie funduszy własnych KIP (w zł)

Pozycja	IV kw. 2014 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.
Fundusze własne, w tym:	502 310 885	500 855 540	553 739 406	556 907 702	676 107 924
- kapitał założycielski	466 520 594	466 469 103	521 526 948	532 070 646	646 827 457
- kapitał z aktualizacji wyceny	1 785 258	4 446 796	1 825 461	1 825 461	1 825 461
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych	6 770 818	9 010 327	21 326 412	11 282 731	11 282 732
- zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	27 234 215	20 929 314	9 060 585	11 728 864	16 172 274
Pomniejszenia funduszy własnych:	226 575 485	226 292 379	238 360 903	247 019 947	259 211 669
- akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości	5 151 000	5 151 000	5 150 500	5 150 500	5 150 500
- wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0	0	0	0	0
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	35 463 192	35 620 495	43 601 521	47 372 555	56 501 696
- strata z lat ubiegłych	184 328 990	184 211 975	188 007 949	188 601 894	188 601 902
- strata w trakcie zatwierdzania	75 394	348 598	0	0	3 751 072
- strata netto bieżącego okresu	1 556 909	960 311	1 600 933	5 894 997	5 206 499
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	275 735 400	274 563 161	315 378 503	309 887 755	416 896 255

Zgodnie z uregulowaniami ustawy, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa niż minimalna wartość kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.

W poszczególnych kwartałach h 2015 r. fundusze własne po pomniejszeniach, wykazywane przez analizowane KIP były znacząco wyższe od kwoty obliczonej na podstawie wielkości transakcji płatniczych zrealizowanych w 2014 r. oraz wymaganego kapitału założycielskiego.

W IV kwartale 2015 r. kredytów płatniczych udzieliły dwie krajowe instytucje płatnicze.

Łączna wartość udzielonych kredytów płatniczych w obydwu spółkach wyniosła 42,0 mln zł (wobec 38,9 mln zł w III kwartale br.). Były to kredyty w zdecydowanej większości wyrażone w PLN (99,4%) z pierwotnym terminem udzielenia do 1 miesiąca (99,2%).

Na podstawie art. 76 ust. 5 uup, wymogi w zakresie wysokości wymaganych funduszy własnych dla KIP, udzielających w ramach świadczenia usług płatniczych kredytów płatniczych są wyższe o 5% całkowitej wartości kredytów, udzielonych przez dany KIP w ciągu ostatniego roku obrotowego. Krajowe instytucje płatnicze udzielające kredytów płatniczych w IV kwartale 2015 r. posiadały fundusze w wysokości wystarczającej do świadczenia tego rodzaju usług i odpowiadającej podwyższonym wymogom, o których mowa w powołanym powyżej przepisie.

2. Wartość posiadanych środków finansowych

Krajowe instytucje płatnicze na koniec IV kwartału 2015 r. posiadały środki finansowe w wysokości 634,0 mln zł (wobec 477,8 mln zł na koniec III kwartału 2015 r.).

Wartość posiadanych środków finansowych (zł)

Pozycja	IV kw. 2014 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.
Środki finansowe:	420 687 019	438 092 703	408 148 645	477 801 276	633 968 211
- środki pieniężne w kasie	5 194 845	8 090 612	8 542 912	14 732 972	18 986 325
- rachunek bieżący nostro	402 905 912	426 239 605	394 100 152	457 990 692	611 613 011
- należności od podmiotów, którym można przypisać wagę ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności do 7 dni	12 586 261	3 762 486	5 505 581	5 077 613	3 368 874
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni	0	0	0	0	0
- papiery wartościowe uznane jako zabezpieczenie przez NBP	0	0	0	0	0

3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych

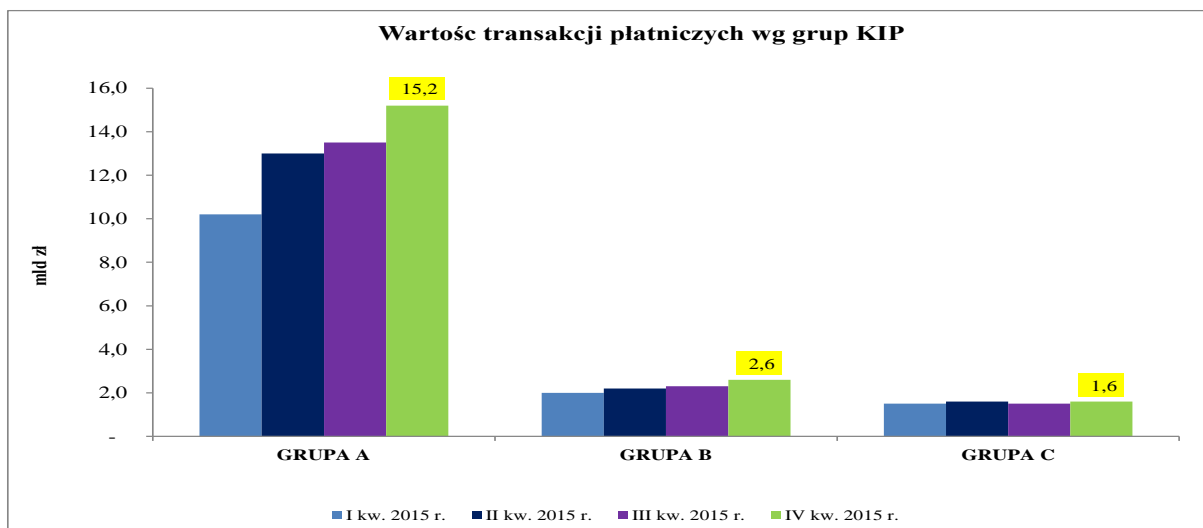
W IV kwartale 2015 r. krajowe instytucje płatnicze wykonały 184,1 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 19,5 mld zł⁸ (w III kwartale 2015 r. odpowiednio: 171,5 mln transakcji o łącznej wartości 17,3 mld zł).

Średnia wartość transakcji płatniczej wyniosła 106,1 zł (w III kwartale 2015 r. 101,1 zł, w II kwartale 2015 r. 104,3 zł, w I kwartale 2015 r. 102,3 zł, a w IV kwartale 2014 r. 105,6 zł).

Jak wynika z przedstawionych danych, zdecydowana większość transakcji płatniczych w IV kwartale 2015 r., tj. 78,0% (wobec 78,1% wykonanych w III kwartale 2015 r.) zrealizowana została przez 7 krajowych instytucji płatniczych (to instytucje płatnicze z Grupy A, które jednocześnie działają jako agenci rozliczeniowi na podstawie zgody Prezesa NBP; na Grupę B i C przypadało odpowiednio 13,8% i 8,2% - co obrazuje poniższa Tabela i Wykres).

KIP	Liczba transakcji (tys. sztuk)				Wartość transakcji (mln zł)				Opłaty i prowizje (tys. zł)			
	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.
GRUPA A	113 450,4	140 791,5	150 631,8	161 471,0	10 200,6	12 986,6	13 545,0	15 240,5	106 741,4	118 102,5	118 602,4	128 960,5
GRUPA B	11 174,2	11 041,9	11 781,1	13 323,5	1 989,4	2 232,3	2 283,0	2 686,7	20 924,3	22 216,7	22 860,1	25 908,9
GRUPA C	9 123,6	9 031,8	9 081,9	9 320,7	1 492,6	1 554,4	1 510,3	1 607,1	19 641,8	19 705,7	19 911,2	20 652,0

⁸ W IV i III kwartale 2015 r. dwie krajowe instytucje płatnicze nie wykonywały transakcji płatniczych.

W IV kwartale 2015 r. transakcje płatnicze w walucie innej niż PLN zrealizowało 13 (podobnie jak w III kwartale 2015 r.) krajowych instytucji płatniczych na łączną kwotę 1,5 mld zł (468,4 mln zł w III kwartale 2015 r.), a ich udział w ogólnej wartości wykonanych transakcji wzrósł do 8,0% (z 2,7% w III kwartale 2015 r.).

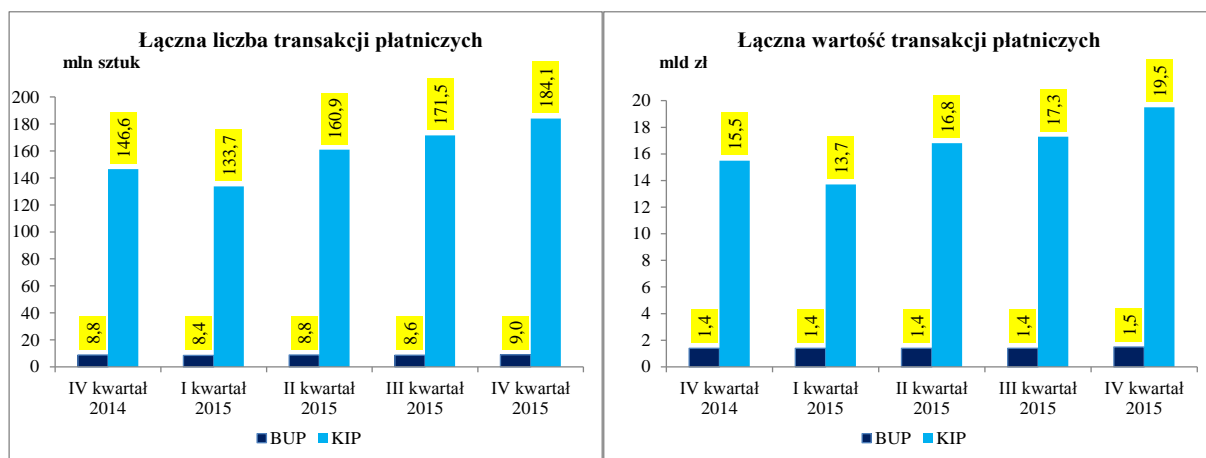
Średnia wartość pobieranych przez KIP opłat i prowizji za realizację pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2015 r. wyniosła 0,95 zł (dla porównania w III kwartale 2015 r. było to 0,94 zł, w II kwartale 2015 r. 0,99 zł, w I kwartale 2015 r. 1,10 zł, a w IV kwartale 2014 r. 1,19 zł).

Analiza danych dotyczących krajowego rynku usług płatniczych, którymi dysponuje KNF, prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do 9 KIP o ugruntowanej pozycji rynkowej, które prowadzą działalność płatniczą na szeroką skalę.

Przeciętna marża w sektorze krajowych instytucji płatniczych wyniosła 0,90% (w III kwartale 2015 r. 0,93%, w II kwartale 2015 r. 0,95%, w I kwartale 2015 r. 1,08% i w IV kwartale 2014 r. 1,13%).

Jak wynika z wykresów widocznych poniżej, łączna liczba i wartość transakcji zrealizowanych w IV kwartale 2015 r. przez 33 KIP-y (184,1 mln sztuk transakcji o wartości 19,5 mld zł) była dużo wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym okresie łącznie przez 1 235 BUP (9,0 mln przekazów o wartości 1,5 mld zł). Wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na działalność w charakterze krajowych instytucji płatniczych, dysproporcja pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP mierzona ogólną liczbą i wartością realizowanych przez te podmioty transakcji będzie wzrastać.

Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP między IV kwartałem 2014 r. a IV kwartałem 2015 r.⁹

⁹ Zestawienie przygotowano na podstawie informacji sprawozdawczych uzyskanych od 1 156 BUP za IV kwartał 2014 r., 1 121 BUP za I kwartał 2015 r., 1 170 BUP za II kwartał 2015 r., 1 171 BUP za III kwartał 2015 r. i 1 235 BUP za IV kwartał 2015 r. oraz 26 KIP za IV kwartał 2014 r., 27 KIP za I kwartał 2015 r., 29 KIP za II kwartał 2015 r., 32 KIP za III kwartał 2015 r. i 33 KIP za IV kwartał 2015 r.

C. Biura usług płatniczych (BUP)

I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2015 r.

1. Liczba i wartość transakcji płatniczych

Na koniec 2015 r. 1 366 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej do KNF.

Do dnia 4 maja 2016 r. informację za cały 2015 r. przesłały 1 222 biura usług płatniczych (89,5%). Za 2014 r. informację roczną przekazały 1 107 biur z 1 356 wpisanych do rejestru (81,6%).

W całym 2015 r. biura usług płatniczych zrealizowały 34,8 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,7 mld zł (przeciętnie jedno biuro w 2015 r. wykonało transakcje o wartości 4,2 mln zł, a średnia wartość przekazu wyniosła 163 zł). W 2014 r. BUP-y zrealizowały 33,2 mln przekazów o wartości 5,2 mld zł (średnia wartość transakcji zrealizowanej przez jedno biuro wyniosła 4,7 mln zł, a wartość jednego przekazu pieniężnego – 155,7 zł).

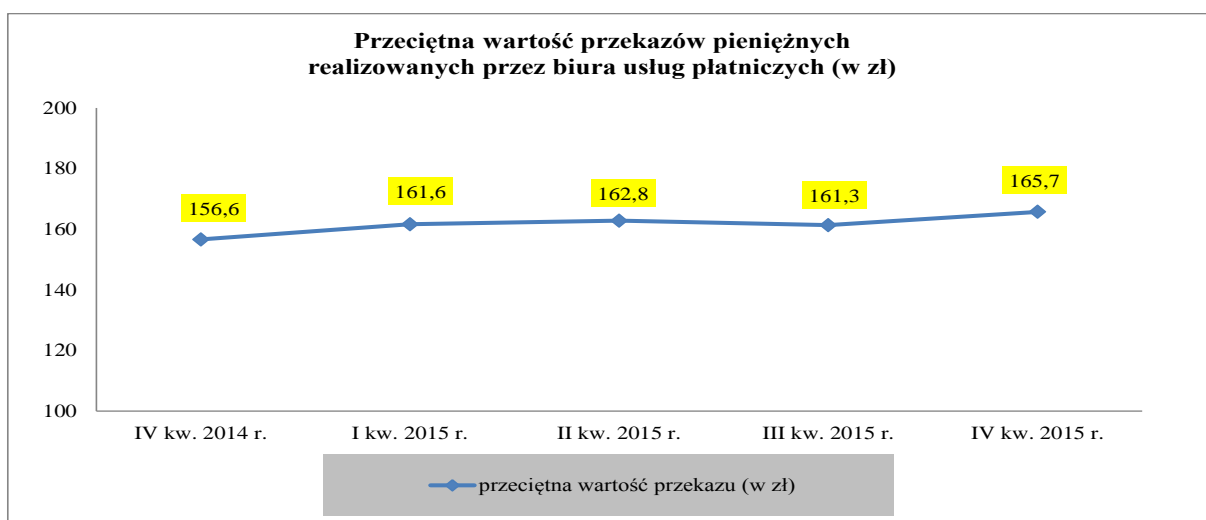
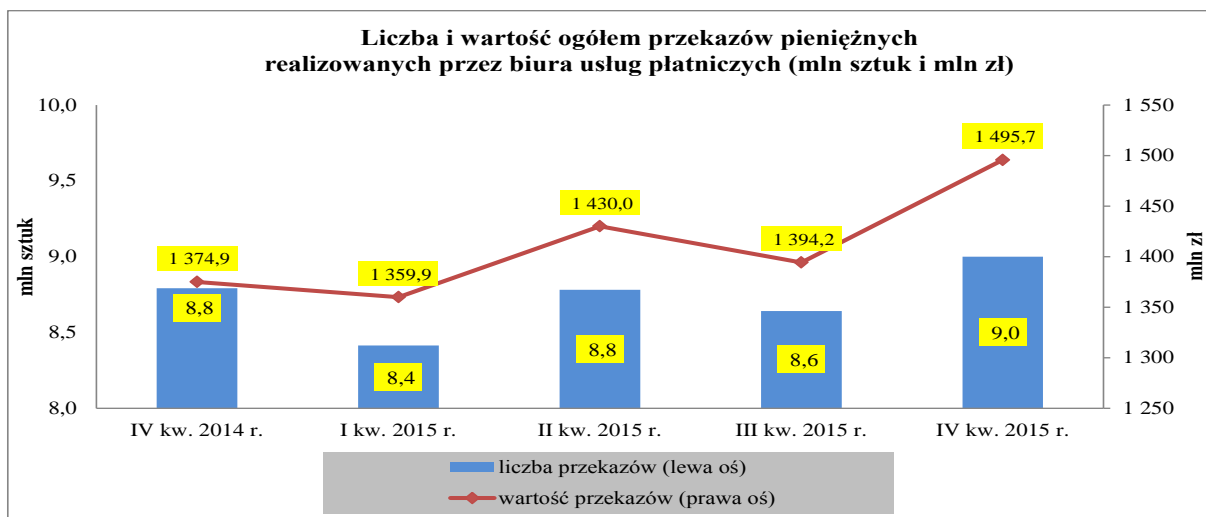
Na koniec IV kwartału 2015 r. 1 366 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przekazania KNF informacji o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych. Do dnia 4 maja 2016 r. ww. informacje przesłało 1 235 biur (w tym 32 biura przekazały do KNF informacje tzw. zerowe, informujące, że mimo wpisu do rejestru nie świadczą usług płatniczych). Natomiast 131 biur nie przesłało ww. informacji.

Z dostarczonych KNF danych wynika, że biura usług płatniczych wykonały w IV kwartale 2015 r. 9,0 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 1,5 mld zł.

Średnia wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 165,7 zł (161,3 zł w III kwartale br.).

Realizacja obowiązków sprawozdawczych przez biura usług płatniczych

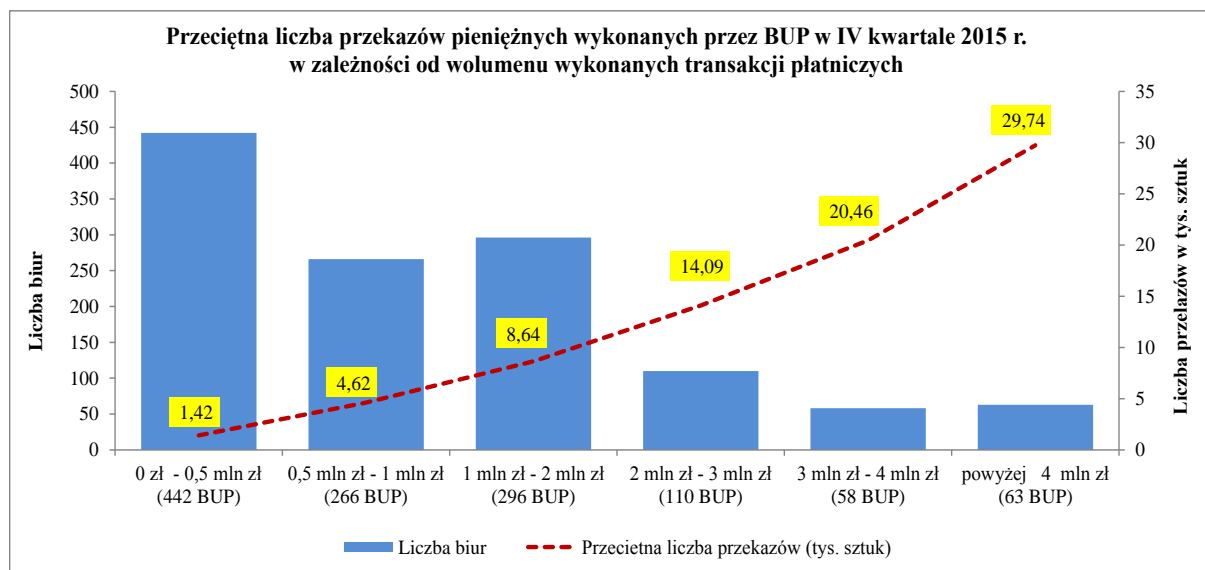
Wyszczególnienie	IV kw. 2014 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.
Liczba biur, które powinny przesłać informację	1 356	1 351	1 357	1 357	1 366
Liczba biur, które przesłały informację	1 156	1 121	1 170	1 171	1 235
Liczba biur, które nie przesłały informacji	200	230	187	186	131
% BUP które przesłały informację	85	83	86	86	90

Biura usług płatniczych według wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych (w mln zł)

		0 - 0,5	0,5 - 1	1 - 2	2 - 3	3 - 4	powyżej 4
Liczba biur	IV kw. 2015	442	266	296	110	58	63
	III kw. 2015	425	245	287	106	54	54
	II kw. 2015	396	267	281	112	56	58
	I kw. 2015	380	267	264	104	51	55
	IV kw. 2014	410	269	262	109	51	55
Wartość wykonanych przekazów (mln zł)	IV kw. 2015	92,3	196,0	420,1	267,0	201,8	318,6
	III kw. 2015	95,8	180,4	402,6	256,7	188,1	270,7
	II kw. 2015	89,1	195,2	396,8	268,0	192,3	288,6
	I kw. 2015	85,7	196,3	374,4	250,7	177,3	275,7
	IV kw. 2014	89,4	198,3	372,5	266,3	178,1	270,4
Udział liczby biur w wartości wykonanych przekazów (%)	IV kw. 2015	6,2	13,1	28,1	17,8	13,5	21,3
	III kw. 2015	6,9	12,9	28,9	18,4	13,5	19,4
	II kw. 2015	6,2	13,6	27,8	18,7	13,4	20,2
	I kw. 2015	6,3	14,4	27,5	18,4	13,0	20,3
	IV kw. 2014	6,5	14,4	27,1	19,4	13,0	19,7
Udział narastająco (%)	IV kw. 2015	6,2	19,3	47,4	65,2	78,7	100
	III kw. 2015	6,9	19,8	48,7	67,1	80,6	100
	II kw. 2015	6,2	19,9	47,6	66,4	79,8	100
	I kw. 2015	6,3	20,7	48,3	66,7	79,7	100
	IV kw. 2014	6,5	20,9	48,0	67,4	80,3	100

Przeciętnie w IV kwartale 2015 r. jedno biuro usług płatniczych wykonało transakcje płatnicze o wartości 1 211,1 tys. zł (w III kwartale 2015 r. 1 190,6 tys. zł, w II kwartale 2015 r. 1 222,3 tys. zł, w I kwartale 2015 r. 1 213,1 tys. zł i w IV kwartale 2014 r. 1 189 tys. zł).

Z danych sprawozdawczych biur usług płatniczych za IV kwartał 2015 r. wynika, że 708 biur¹⁰ (57,3%) zrealizowało 1,9 mln przekazów pieniężnych w przedziale do 1 mln zł w łącznej wysokości 288,3 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 2 621 przekazy, średnio 44 przekazy dziennie) natomiast 63 biura zrealizowały 1,9 mln przekazów pieniężnych o wartości powyżej 4 mln zł, w łącznej wysokości 318,6 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 29 742 przekazy, średnio 496 przekazów dziennie).

W IV kwartale 2015 r., podobnie jak w III kwartale 2015 r. nie odnotowano przekroczenia przez biura usług płatniczych kwartalnego limitu wartości transakcji w wysokości 1,5 mln EUR.

W przypadku dominującej części biur usług płatniczych (883) przeciętna wartość przekazu mieściła się w przedziale od 100 zł do 200 zł, w 48 BUP wyniosła poniżej 100 zł, a w pozostałych 272 BUP - powyżej 200 zł, przy czym w 4 z nich średnia wartość przekazu wyniosła od 4,5 tys. zł do 13,8 tys. zł.

2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP

Na dzień 4 maja 2016 r. KNF była w posiadaniu 10 ważnych umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych oraz 1 156 umów ubezpieczenia otrzymanych od biur usług płatniczych, wpisanych do rejestru KNF – wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Z kolei 220 biur usług płatniczych nie przesłało KNF zawartych albo wznowionych umów ubezpieczenia ani umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych.

Przekazane przez biura usług płatniczych do KNF umowy ubezpieczenia zostały wystawione przez dwa towarzystwa ubezpieczeniowe. Polisy te spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 września 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych (Dz. U. 2014 poz. 1309).

¹⁰ W tym 32 biura, które zaraportowały zerową wartość transakcji.

Utrzymuje się tendencja, zgodnie z którą biura usług płatniczych przy odnawianiu umów ubezpieczenia albo gwarancji zabezpieczających środki klientów częściej wybierają polisy ubezpieczeniowe zamiast umów gwarancji. Powodem takiego stanu rzeczy jest koszt obsługi poszczególnych form zabezpieczeń gromadzonych środków.

Liczba BUP, które przekazały do KNF umowy gwarancji albo polisy ubezpieczeniowe

Wyszczególnienie	IV kw. 2014 r.	I kw. 2015 r.	II kw. 2015 r.	III kw. 2015 r.	IV kw. 2015 r.
Gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe	14	15	9	11	10
Polisy ubezpieczeniowe	952	1 114	1 090	1 126	1 156
Liczba biur, które powinny przesłać umowy gwarancji/polisy	1 356	1 351	1 357	1 357	1 366
% biur które przesyłały umowy gwarancji/polisy	71	84	81	84	85

Biura usług płatniczych, które przekazały KNF informację o liczbie i wartości przekazów pieniężnych zrealizowanych w IV kwartale 2015 r. wraz z polisami ubezpieczeniowymi albo gwarancjami (**łącznie 1 099 biur**) zrealizowały przekazy pieniężne na łączną kwotę 1 374,2 mln zł, natomiast wartość ich zabezpieczeń wyniosła 30,9 mln zł, **co stanowi 2,25% wartości zrealizowanych w tym kwartale transakcji płatniczych. Miesięcznie wykonały one przekazy o wartości 458,1 mln zł, a średni miesięczny poziom ochrony wyniósł 6,74%.**

W III kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 425,1 mln zł, a wartość zabezpieczeń 29,7 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł 7,0%.

W II kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 430,1 mln zł, a wartość zabezpieczeń 29,6 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł 6,9%.

W I kwartale 2015 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 385,6 mln zł, a wartość zabezpieczeń 27,0 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł 7,0%.

W IV kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 388,1 mln zł, a wartość zabezpieczeń 27,7 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł 7,3%.

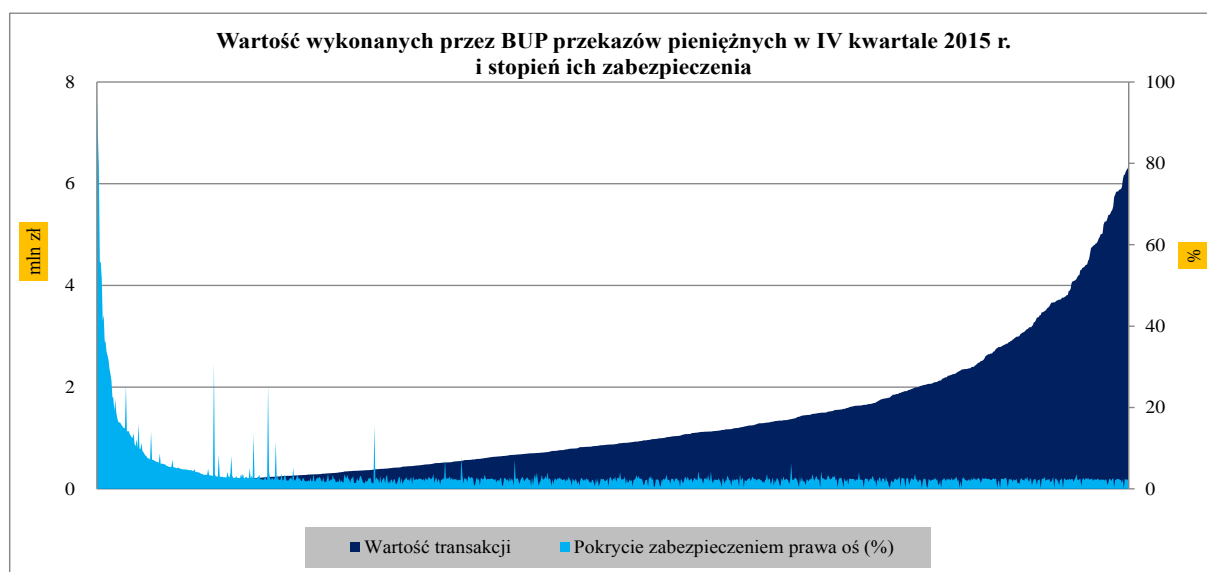
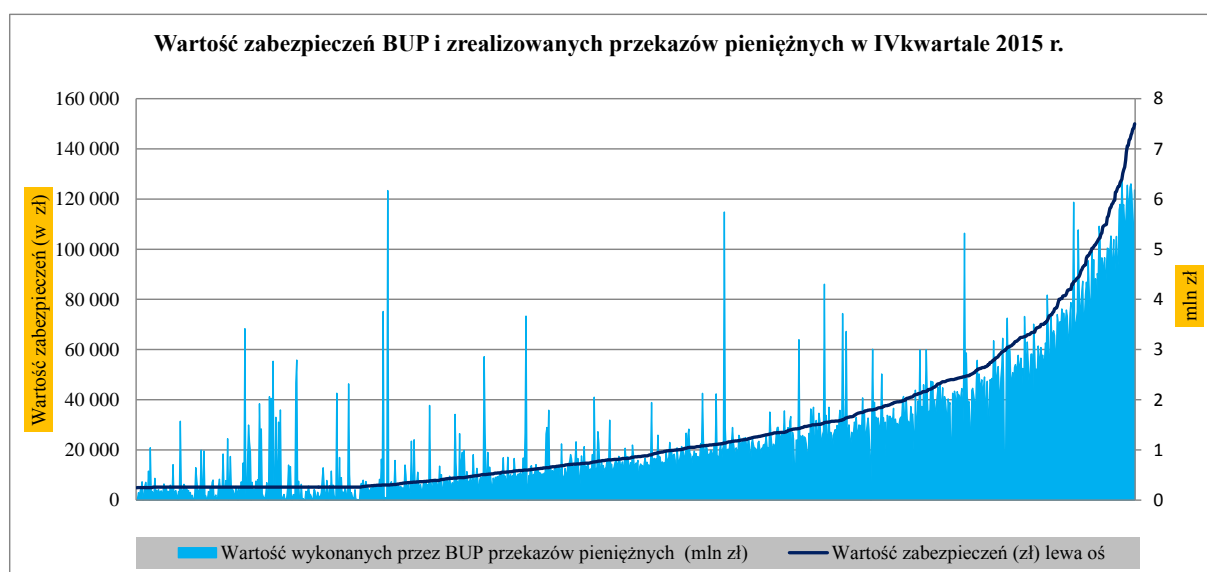
Poziom ochrony (6,74% w okresie miesięcznym) w IV kwartale 2015 r. był niższy niż w pozostałych kwartałach 2015 r.

Aktualnie zawierane lub wznawiane przez BUP polisy ubezpieczeniowe albo umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej posiadają niższy wskaźnik (0,6% zamiast 1,2%) kalkulacji minimalnej sumy gwarancyjnej, która w obecnym stanie prawnym nie może być niższa niż równowartość 1 200 EUR (pierwotnie kwotę tę ustalono na poziomie 18 000 EUR). **Niezależnie od obowiązujących w tym zakresie wymogów ustawowych, część BUP prowadzących działalność na szerszą skalę zawiera umowy gwarancji albo ubezpieczenia na kwoty istotnie przewyższające minimum ustawowe.**

Wartość przekazów pieniężnych oraz kwota zabezpieczona i niezabezpieczona przez polisy OC albo umowy gwarancji biur usług płatniczych (mln zł)

mln zł	wartość przekazów				zabezpieczone				niezabezpieczone			
	I kw. 2015	II kw. 2015	III kw. 2015	IV kw. 2015	I kw. 2015	II kw. 2015	III kw. 2015	IV kw. 2015	I kw. 2015	II kw. 2015	III kw. 2015	IV kw. 2015
kwartalnie	1 157	1 290	1 275	1 374	27	30	30	31	1 130	1 260	1 245	1 343
miesięcznie	386	430	425	458	27	30	30	31	359	400	395	427

W 686 biurach usług płatniczych relacja zabezpieczeń do wykonanych transakcji płatniczych kształtowała się na poziomie przewyższającym średnią (w 16 BUP przekraczała 50%). Biura te zrealizowały transakcje o łącznej wartości 786,6 mln zł, co stanowi 57,2% transakcji płatniczych zrealizowanych ogółem przez biura (raportujące informacje kwartalne i posiadające ważne polisy/gwarancje) w IV kwartale 2015 r.

W ramach nowelizacji uup, która weszła w życie z dniem 7 października 2013 r., ustawodawca usunął z art. 125 ust. 6 uup wymóg, wedle którego biuro usług płatniczych ma obowiązek przekazywać KNF **oryginały** dokumentów potwierdzających zawarcie umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia. W rezultacie, wiele biur usług płatniczych przekazuje obecnie do KNF kopie ww. dokumentów.

II. Działania nadzorcze wobec BUP

Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i analizy przekazywanych przez BUP informacji sprawozdawczych, kierując się zasadą proporcjonalności w kontekście ryzyka, generowanego przez biura po stronie systemu finansowego, KNF kontynuuje prowadzone działania nadzorcze wobec BUP, polegające na:

- monitorowaniu terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych,
- analizie przesyłanych informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych pod kątem przestrzegania ustawowych limitów wielkości obrotu,
- informowaniu BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR,
- monitorowaniu terminowości przekazywania odbiorcom środków powierzanych BUP przez klientów w celu realizacji zleceń oraz kierowaniu zaleceń do BUP, co do których na podstawie zrealizowanych badań ankietowych ustalono, że przekazują środki pieniężne na rachunek odbiorcy lub dostawcy odbiorcy w terminie powyżej 2 dni roboczych (co pozostaje w bezpośredniej sprzeczności z uregulowaniami uup),
- monitorowaniu przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji, terminowa realizacja transakcji) i weryfikacji realizacji obowiązku przekazywania przez BUP oryginału albo uwierzytelnionej kopii umowy ubezpieczenia albo gwarancji, z uwzględnieniem ich zgodności z przepisami uup i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami wykonawczymi oraz terminowości realizacji tego obowiązku.

Należy dodać, że w związku z ograniczonymi możliwościami sprawowania przez KNF realnego nadzoru nad rynkiem usług płatniczych świadczonych przez biura usług płatniczych, a jednocześnie ograniczonym ryzykiem, jakie biura usług płatniczych generują dla sektora finansowego w Polsce, w Ministerstwie Finansów od 2014 r. do 2015 r. trwały prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru KNF nad biurami usług płatniczych.

Planowana wówczas nowelizacja przepisów miała dotyczyć m.in. umożliwienia organowi nadzoru wykreślenia biura usług płatniczych z rejestru dostawców usług płatniczych w sytuacjach często występujących w toku nadzoru nad BUP, takich jak przykładowo brak kontaktu z biurem usług płatniczych, nieodpowiadanie na urzędową korespondencję, niewywiązywanie się z obowiązków ustawowych w zakresie obowiązków sprawozdawczych i zabezpieczania środków (umowy ubezpieczenia, gwarancje), jak również ustawowego ograniczenia częstotliwości przekazywania informacji sprawozdawczych BUP tylko do informacji rocznej (z pominięciem raportów kwartalnych), obniżenia kosztów nadzoru oraz zniesienia obowiązku posiadania przez BUP obowiązkowego

ubezpieczenia środków powierzanych biuram przez klientów w celu realizacji zleceń płatniczych (przekazów pieniężnych). Ostatnim opracowanym w tym zakresie dokumentem był projekt założeń nowelizacji ustawy datowany na dzień 25 marca 2015 r. przekazany przez Ministerstwo Finansów na Komitet Stały Rady Ministrów w dniu 2 kwietnia 2015 r. Jesienią 2015 r. Ministerstwo Finansów podjęło decyzję o wycofaniu projektu nowelizacji z prac parlamentarnych, motywując to niemożnością ich zakończenia przed upływem ubiegłej kadencji Sejmu.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl